

เพิ่มประสิทธิภาพการดูแลผู้ป่วย/ผู้บริจาคที่มาเก็บเซลล์ต้นกำเนิดเม็ดเลือด (Stem cell Collection) ระยะ 2

นางสาวจุฑารัตน์ สุริยะชัย และนางสาวศศิกันต์ คำรักษ์เกียรติ
 พยาบาลประจำหอผู้ป่วยปลูกถ่ายเซลล์ต้นกำเนิดเม็ดเลือด
 ฝ่ายการพยาบาลผู้ป่วยใน ศูนย์การแพทย์สิริกิติ์

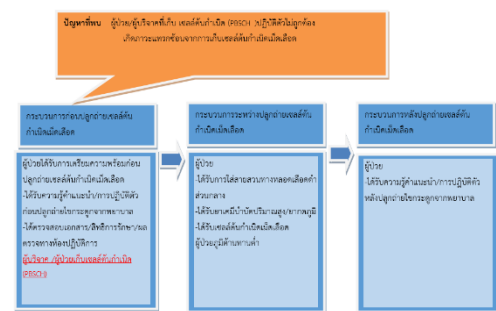
ที่มาและเหตุผล

กระบวนการสำคัญในการรักษาผู้ป่วยโดยการเปลี่ยนถ่ายเซลล์ต้นกำเนิดเม็ดเลือด คือ กระบวนการเก็บเซลล์ต้นกำเนิด Stem cell Collection โดยผู้บริจาค/ผู้ป่วยที่เก็บเซลล์ของตนเอง จะต้องเข้ารับการฉีดยา G-CSF กระตุ้นเม็ดเลือดขาว เพื่อกระตุ้นให้ไขกระดูกสร้างเซลล์เม็ดเลือดขาวและสเต็มเซลล์ของเม็ดเลือดขาวจำนวนมาก จะได้ออกจากไขกระดูกมากระจายตัวในกระแสโลหิตให้มากพอที่จะเก็บสเต็มเซลล์ได้ โดยแพทย์จะทำการเก็บสเต็มเซลล์โดยจะได้รับการใส่สายสวนหลอดเลือดดำ และทำการเก็บสเต็มเซลล์โดยใช้เครื่องแยกเม็ดโลหิตอัตโนมัติ (Automatic peripheral hematopoietic stem cell apheresis) ซึ่งเครื่องจะทำการเลือกเก็บเฉพาะสเต็มเซลล์เท่านั้น ส่วนเม็ดโลหิตอื่น ๆ จะให้กลับคืนเข้าร่างกายทั้งหมด

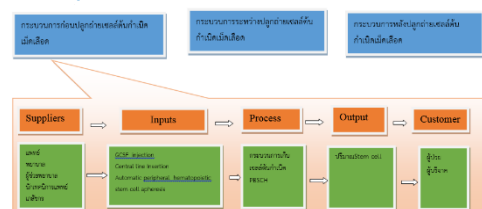
อาการข้างเคียงที่พบบ่อยระหว่างเก็บเซลล์ต้นกำเนิด ได้แก่ ชาบริเวณ มือ เท้า และรอบปาก มือจีบ หนาว เวียนศีรษะ อ่อนเพลีย คลื่นไส้ ความดันโลหิตต่ำ แคลเซียมในร่างกายต่ำ เป็นต้น

การพัฒนาคุณภาพในกระบวนการเก็บเซลล์ต้นกำเนิดมีการพัฒนาต่อยอดมาตั้งแต่ ปี 2560 ดังนั้นเพื่อให้การดูแลผู้ป่วย/ผู้บริจาคเซลล์ต้นกำเนิดเม็ดเลือดมีความปลอดภัย และมีประสิทธิภาพ ในปี 2563 ทางหอผู้ป่วยจึงพัฒนาด้านการให้ความรู้ในการเตรียมความพร้อมผู้ป่วย/ผู้บริจาคก่อนเข้าเก็บเซลล์ต้นกำเนิด

Work flow

Work process

เอกสารแนบ

วัตถุประสงค์

- ✓ เพื่อให้ผู้ป่วย/ผู้บริจาคมีความพร้อมและความเข้าใจในกระบวนการเก็บเซลล์ต้นกำเนิดเม็ดเลือด
- ✓ เพื่อให้สามารถเฝ้าระวังภาวะแทรกซ้อนจากการเก็บเซลล์ต้นกำเนิดเม็ดเลือด
- ✓ เพื่อให้สามารถช่วยเหลือผู้ป่วย/ผู้บริจาคเมื่อเกิดภาวะแทรกซ้อนได้ทันทั่วทั้ง
- ✓ เพื่อเพิ่มคุณภาพการบริการ

ผลการดำเนินงาน

ตัวชี้วัด	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	ภาพที่แสดงผล
อัตราการไม่พร้อมของผู้ป่วยในการเก็บเซลล์ต้นกำเนิด	1	
อัตราการแทรกซ้อนขณะเก็บเซลล์ต้นกำเนิด	2	
ค่าเฉลี่ยเวลาในการตามแพทย์เมื่อเกิดภาวะแทรกซ้อนขณะเก็บเซลล์ต้นกำเนิดเม็ดเลือด	3	
อัตราการรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตัวก่อนเก็บเซลล์ต้นกำเนิดเม็ดเลือด	2	
อัตราการพึงพอใจต่อการรับบริการของหอผู้ป่วย	4	

ผลการปรับปรุง

- ✓ จากการดำเนินการทำให้สามารถเตรียมความพร้อมผู้ป่วย/ผู้บริจาคเพื่อเก็บเซลล์ต้นกำเนิดได้ สามารถติดตามอาการแทรกซ้อนของผู้ป่วย/ผู้บริจาคได้ และผู้ป่วยได้รับการช่วยเหลือได้อย่างรวดเร็ว เกิดความปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ และผู้ป่วย/ผู้บริจาค มีความพึงพอใจสูง
- ✓ มีแนวปฏิบัติในการการเฝ้าระวังอาการแทรกซ้อนสำคัญขณะเก็บเซลล์ต้นกำเนิดเม็ดเลือดช่วยให้สามารถช่วยเหลือผู้ป่วยได้ทันทั่วทั้ง
- ✓ ผู้ป่วยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาการแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นและการปฏิบัติตัวเมื่อพบความผิดปกติได้